АКАДЕМІЯ ПРАЦІ, СОЦІАЛЬНИХ ВІДНОСИН І ТУРИЗМУ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ACADEMY OF LABOUR SOCIAL RELATIONS AND TOURISM
LAW DEPARTMENT

Кафедра конституційного, адміністративного та фінансового права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з навчально-педагогічної роботи
_____ І.С. Чорнодід
«31» 08 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА І ПРОЦЕСУ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

спеціальність **D8 Право**
(шифр і назва спеціальності)

Факультет **Юридичний факультет**
(назва факультету)

Київ 2026

Робоча програма з дисципліни «СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА І ПРОЦЕСУ» за спеціальністю D8 Право

«28» 08 2026 року. – 16 с.

Розробник: **Кравченко В.В.,** кандидат юридичних наук, професор, професор кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права

Лебідь Т.І., доктор філософії в галузі права, доцент кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права

Потапенко С.А., доктор філософії в галузі права, доцент кафедри цивільного, трудового та господарського права

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права

Протокол 1 від «28» 08 2026 року

В.о. завідувача кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права

«28» 08 2026 року. _____ Тетяна ЛЕБІДЬ

Схвалено науково-методичною радою Академії праці, соціальних відносин і туризму

Протокол 1 від «31» 08 2026 року

«31» 08 2026 року Голова _____ Ігор ЧОРНОДІД

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 4</td><td>Галузь знань
D Бізнес, адміністрування та право
(шифр і назва)</td><td colspan="2">Обов’язкова</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Модулів – 3</td><td rowspan="5">Спеціальність
D8 Право
(шифр і найменування)</td><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>1</td><td>1</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 3</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Загальна кількість годин – 120</td><td>1</td><td>1</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Тижневих годин для денної форми навчання:
аудиторних – 4 год.
самостійної роботи здобувача – 4 год.</td><td rowspan="6">Освітній рівень: другий (магістерський)</td><td>20 год.</td><td>14 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Семінарські</td></tr>
<tr><td>20 год.</td><td>10 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>80 год.</td><td>96 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю:
екзамен</td></tr>
</table>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Сучасні тенденції розвитку конституційного права і процесу» полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти системного розуміння сучасної конституційно-правової доктрини, закономірностей розвитку конституційного права і процесу України, основних напрямів конституційної модернізації, сучасних механізмів реалізації та гарантування конституційних прав і свобод людини і громадянина, організації та функціонування органів державної влади й органів місцевого самоврядування, конституційного контролю та конституційного судочинства.

Основними завданнями навчальної дисципліни є:

– поглиблення знань про сучасний стан, систему, принципи та джерела конституційного права України;

– дослідження сучасних тенденцій розвитку конституційного ладу України, форм держави, системи стримувань і противаг, організації державної влади та місцевого самоврядування;

– аналіз сучасних підходів до конституційно-правового статусу людини і громадянина, гарантій реалізації та захисту основоположних прав і свобод;

– дослідження актуальних проблем безпосередньої та представницької демократії, виборчого процесу, референдуму та інших форм народовладдя;

– аналіз сучасних тенденцій розвитку конституційно-правового статусу Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування;

– вивчення сучасних підходів до конституційного контролю, правового статусу Конституційного Суду України та розвитку конституційного судочинства;

– дослідження сучасних проблем конституційного процесу, порядку внесення змін до Конституції України та меж конституційної стабільності;

– аналіз практики Конституційного Суду України, Європейського суду з прав людини та інших релевантних правових позицій у сфері конституційно-правових відносин;

– формування навичок системного та критичного аналізу конституційно-правових норм, нормативно-правових актів, правових позицій органів конституційної юрисдикції та судової практики;

– розвиток здатності формулювати й обґрунтовувати правову позицію щодо складних проблем конституційного права і процесу, визначати належні правові механізми їх розв'язання;

– формування навичок підготовки правових висновків, аналітичних матеріалів, проєктів нормативно-правових актів та інших документів у сфері конституційно-правового регулювання;

– формування здатності оцінювати сучасні тенденції конституційного розвитку України з урахуванням принципів верховенства права, демократії, прав людини, поділу влади та конституційної законності.

3. Результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни «Сучасні тенденції розвитку конституційного права і процесу» спрямоване на формування загальних і спеціальних компетентностей, визначених освітньо-професійною програмою «Право» другого (магістерського) рівня вищої освіти, а також на досягнення програмних результатів навчання, встановлених освітньо-професійною програмою.

Загальні компетентності

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК9. Здатність працювати в міжнародному контексті.

Спеціальні компетентності

СК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

СК2. Здатність аналізувати та оцінювати вплив правової системи Європейського Союзу на правову систему України.

СК3. Здатність аналізувати та оцінювати вплив Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практики Європейського суду з прав людини на розвиток правової системи та правозастосування в Україні.

СК4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.

СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосовування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.

СК7. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні.

СК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування в соціально-трудовій та інших сферах суспільних правовідносин.

СК14. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.

Програмні результати навчання

РН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

РН 10. Аналізувати взаємодію міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права.

РН 11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.

РН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

РН 16. Брати продуктивну участь у розробці проектів нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на соціально-трудові та інші правовідносини.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Трансформація конституційно-правової системи України

Тема 1. Сучасна конституційна доктрина та тенденції розвитку конституційного права України

Поняття, предмет, метод та система сучасного конституційного права України. Конституціоналізм як доктринальна та нормативно-правова основа організації державної влади, забезпечення народовладдя і гарантування прав людини. Сучасні підходи до розуміння Конституції України як Основного Закону держави та джерела конституційного права. Система джерел конституційного права України, співвідношення Конституції України, законів, міжнародних договорів, рішень Конституційного Суду України та практики Європейського суду з прав людини.

Основні принципи сучасного конституційного права: верховенство права, народовладдя, поділ державної влади, демократизм, правова визначеність, конституційна законність. Сучасна трансформація конституційно-правової

доктрини під впливом суспільно-політичних, правових та інституційних змін. Проблеми співвідношення стабільності Конституції та необхідності конституційної модернізації. Сучасні напрями розвитку конституційно-правової науки і законодавства України.

Тема 2. Конституційний лад України та сучасні напрями його модернізації

Поняття та основні засади конституційного ладу України. Конституційне закріплення народного суверенітету, державного суверенітету, демократичної організації держави, унітарного устрою, республіканської форми правління та принципу поділу державної влади. Взаємозв'язок конституційного ладу з правами і свободами людини, системою публічної влади та механізмами демократичного контролю.

Сучасні проблеми функціонування конституційного ладу України в умовах воєнного стану. Конституційні межі діяльності органів державної влади в особливий період. Співвідношення конституційної стабільності, суспільної необхідності та конституційних реформ. Конституційно-правові аспекти відновлення територіальної цілісності, інституційної спроможності держави та модернізації публічної влади. Основні напрями подальшого розвитку конституційного ладу України.

Тема 3. Конституційні права і свободи людини в умовах сучасних викликів

Сучасна концепція конституційно-правового статусу людини і громадянина. Система основоположних прав, свобод та обов'язків людини і громадянина. Конституційні гарантії реалізації та захисту прав і свобод. Співвідношення конституційних норм, міжнародних стандартів прав людини та практики правозастосування.

Правові підстави та конституційні межі обмеження прав і свобод людини. Принцип пропорційності у механізмі конституційного захисту прав. Особливості реалізації конституційних прав в умовах воєнного стану. Конституційні гарантії права на життя, свободу, особисту недоторканність, свободу слова та інформації, приватність, мирні зібрання, участь в управлінні державними справами. Сучасні тенденції розвитку цифрових прав, інформаційних прав та гарантій захисту приватного життя. Взаємодія національних і міжнародних механізмів захисту конституційних прав людини.

Змістовий модуль 2. Сучасні тенденції розвитку народовладдя та системи публічної влади

Тема 4. Сучасний парламентаризм та конституційно-правові засади діяльності Верховної Ради України

Конституційно-правовий статус Верховної Ради України. Сучасне розуміння парламентаризму та представницької демократії. Основні функції парламенту та конституційні форми їх реалізації. Законодавча діяльність Верховної Ради України. Стадії законодавчого процесу та сучасні проблеми його правового забезпечення.

Парламентський контроль як елемент системи стримувань і противаг. Контрольні повноваження Верховної Ради України та їх співвідношення з повноваженнями інших органів державної влади. Конституційно-правовий статус народного депутата України. Діяльність парламентських комітетів та тимчасових спеціальних і слідчих комісій. Сучасні тенденції вдосконалення парламентських

процедур, підвищення якості законодавства та забезпечення представницького характеру парламенту.

Тема 5. Президент України та виконавча влада: сучасна модель конституційного розподілу повноважень

Конституційно-правовий статус Президента України як глави держави. Основні повноваження Президента України та форми їх реалізації. Взаємодія Президента України з Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України та іншими органами державної влади. Принцип поділу державної влади та система стримувань і противаг у сучасній конституційній моделі України.

Конституційно-правові засади організації та функціонування виконавчої влади. Роль Кабінету Міністрів України у системі органів державної влади. Співвідношення повноважень Кабінету Міністрів України, центральних органів виконавчої влади та інших суб'єктів публічної влади. Особливості здійснення конституційних повноважень в умовах воєнного стану. Сучасні проблеми забезпечення балансу між різними гілками влади та напрями вдосконалення конституційно-правового регулювання.

Тема 6. Народовладдя та сучасна трансформація механізмів демократії в Україні

Народовладдя як конституційна основа організації та функціонування Української держави. Безпосередня та представницька демократія. Конституційні засади виборчого права та виборчого процесу. Сучасні тенденції розвитку виборчого законодавства та правового регулювання виборчих процедур.

Конституційно-правові засади всеукраїнського референдуму. Форми безпосередньої участі громадян у здійсненні державної влади та місцевого самоврядування. Електронна демократія та цифрові механізми громадянської участі. Конституційні засади діяльності інститутів громадянського суспільства. Місцеве самоврядування як форма реалізації народовладдя на відповідному рівні. Сучасні напрями розвитку механізмів демократичної участі громадян та забезпечення легітимності публічної влади.

Змістовий модуль 3. Конституційний процес і конституційна юстиція

Тема 7. Конституційний процес в Україні: сучасний стан та напрями розвитку

Поняття, зміст та форми конституційного процесу. Конституційна реформа і конституційна модернізація. Основні етапи розвитку конституційного процесу України. Конституційні механізми внесення змін до Конституції України. Особливості внесення змін до розділів, які визначають загальні засади конституційного ладу, права і свободи людини і громадянина, порядок проведення виборів та референдумів.

Конституційні обмеження внесення змін до Конституції України. Співвідношення конституційної стабільності та необхідності оновлення конституційно-правового регулювання. Роль Верховної Ради України, Президента України, Конституційного Суду України та інших суб'єктів у конституційному процесі. Сучасні проблеми підготовки, правового обґрунтування та реалізації конституційних змін. Конституційний процес у контексті європейської інтеграції України, інституційного відновлення та подальшої модернізації держави.

Тема 8. Конституційний контроль і сучасні тенденції розвитку конституційного судочинства

Конституційний контроль як механізм забезпечення верховенства Конституції України. Місце Конституційного Суду України в системі державних органів та його сучасний конституційно-правовий статус. Основні функції, повноваження та організаційні засади діяльності Конституційного Суду України.

Форми конституційного контролю. Конституційне подання, конституційне звернення та конституційна скарга. Конституційна скарга як механізм захисту конституційних прав і свобод. Конституційне провадження: стадії, учасники та процесуальні особливості. Правові позиції Конституційного Суду України та їх значення для розвитку конституційного права і правозастосовної практики. Взаємодія конституційного контролю із судовим захистом прав людини. Сучасні проблеми ефективності конституційної юстиції та напрями її подальшого розвитку.

Тема 9. Європейські стандарти конституційного розвитку та напрями модернізації конституційно-правової системи України

Сучасні європейські стандарти конституціоналізму, демократії, верховенства права та захисту прав людини. Основоположні принципи демократичної правової держави та їх значення для розвитку конституційного права України. Стандарти Ради Європи у сфері конституційного права. Значення діяльності Венеціанської комісії у процесах конституційної модернізації.

Практика Європейського суду з прав людини як джерело розвитку конституційних гарантій прав і свобод людини. Взаємодія права Європейського Союзу та конституційного права України. Європейські підходи до конституційного контролю, судового захисту, організації державної влади та забезпечення демократичних процедур. Адаптація конституційно-правового законодавства України до європейських стандартів. Сучасні напрями модернізації конституційно-правової системи України та перспективи подальшого розвитку українського конституціоналізму.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	п	с.р.		л	п	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Модуль 1.								
Змістовий модуль 1. Трансформація конституційно-правової системи України								
Тема 1. Сучасна конституційна доктрина та тенденції розвитку конституційного права України.	12	2	2	8	12	1	1	10
Тема 2. Конституційний лад України та сучасні напрями його модернізації.	12	2	2	8	13	1	2	10
Тема 3. Конституційний лад України та сучасні напрями його модернізації.	14	2	2	10	11	1	1	10
Разом за змістовим модулем 1	38	6	6	26	36	3	4	30
Модуль 2.								
Змістовий модуль 2. Сучасні тенденції розвитку народовладдя та системи публічної влади								

Тема 4. Сучасний парламентаризм та конституційно-правові засади діяльності Верховної Ради України	12	2	2	8	13	2	1	10
Тема 5. Президент України та виконавча влада: сучасна модель конституційного розподілу повноважень.	12	2	2	8	12	1	1	10
Тема 6. Народовладдя та сучасна трансформація механізмів демократії в Україні.	14	2	2	10	12	2	-	10
Разом за змістовим модулем 2	38	6	6	26	37	5	2	30
Модуль 3.								
Змістовий модуль 3. Конституційний процес і конституційна юстиція								
Тема 7. Конституційний процес в Україні: сучасний стан та напрями розвитку.	12	2	2	8	16	2	2	12
Тема 8. Конституційний процес в Україні: сучасний стан та напрями розвитку.	14	2	2	10	15	2	1	12
Тема 9. Європейські стандарти конституційного розвитку та напрями модернізації конституційно-правової системи України.	18	4	4	10	15	2	1	12
Разом за змістовим модулем 3	42	8	8	28	46	6	4	36
РАЗОМ	**120**	**20**	**20**	**80**	**120**	**14**	**10**	**96**

6. Теми семінарських занять

№	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Сучасна конституційна доктрина та тенденції розвитку конституційного права України.	2	1
2	Конституційний лад України та сучасні напрями його модернізації.	2	2
3	Конституційні права і свободи людини в умовах сучасних викликів.	2	1
4	Сучасний парламентаризм та конституційно-правові засади діяльності Верховної Ради України.	2	1
5	Президент України та виконавча влада: сучасна модель конституційного розподілу повноважень.	2	1
6	Народовладдя та сучасна трансформація механізмів демократії в Україні.	2	-
7	Конституційний процес в Україні: сучасний стан та напрями розвитку	2	2
8	Конституційний контроль і сучасні тенденції розвитку конституційного судочинства.	2	1
9	Європейські стандарти конституційного розвитку та напрями модернізації конституційно-правової системи України.	4	1
	Разом	**20**	**10**

7. Теми та зміст практичних, лабораторних робіт

7.1. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		д.ф.н.	з.ф.н.
	Тема 1. Сучасна конституційна доктрина та тенденції розвитку конституційного права України **Зміст самостійної роботи:** опрацювання наукових підходів до сучасного розуміння конституціоналізму, конституційного права та конституційної доктрини; дослідження системи джерел конституційного права України; аналіз співвідношення Конституції України, законів України, міжнародних договорів, рішень Конституційного Суду України та практики Європейського суду з прав людини; дослідження сучасних тенденцій розвитку конституційно-правової науки та законодавства. **Індивідуальне завдання:** підготувати аналітичний огляд однієї сучасної тенденції розвитку конституційного права України.	8	10
	Тема 2. Конституційний лад України та сучасні напрями його модернізації **Зміст самостійної роботи:** опрацювання конституційних засад державного та суспільного устрою України; дослідження принципів народного суверенітету, державного суверенітету, демократизму, унітаризму, республіканської форми правління та поділу державної влади; аналіз сучасних проблем конституційної стабільності та модернізації; дослідження конституційно-правових аспектів функціонування державної влади в умовах воєнного стану. **Індивідуальне завдання:** здійснити аналітичний огляд сучасної проблеми модернізації конституційного ладу України.	8	10
	Тема 3. Конституційні права і свободи людини в умовах сучасних викликів **Зміст самостійної роботи:** опрацювання положень Конституції України щодо прав і свобод людини і громадянина; дослідження механізмів конституційного гарантування та захисту прав людини; аналіз конституційних підстав і меж обмеження прав і свобод; дослідження застосування принципу пропорційності; аналіз особливостей реалізації прав людини в умовах воєнного стану; опрацювання сучасних підходів до цифрових прав, свободи інформації, права на приватність та захист персональних даних. **Індивідуальне завдання:** проаналізувати правову позицію Конституційного Суду України або рішення Європейського суду з прав людини щодо допустимості обмеження конституційного права.	10	10
	Тема 4. Сучасний парламентаризм та конституційно-правові засади діяльності Верховної Ради України **Зміст самостійної роботи:** опрацювання конституційного статусу Верховної Ради України; дослідження функцій парламенту та сучасних форм їх реалізації; аналіз законодавчого процесу; дослідження парламентського контролю та механізмів взаємодії Верховної Ради України з іншими органами державної влади; аналіз сучасних проблем парламентаризму та законодавчої діяльності. **Індивідуальне завдання:** підготувати правовий аналіз окремого етапу законодавчого процесу або механізму парламентського контролю.	8	10
	Тема 5. Президент України та виконавча влада: сучасна модель конституційного розподілу повноважень **Зміст самостійної роботи:** опрацювання конституційно-правового статусу Президента України; дослідження повноважень глави держави та механізмів їх реалізації; аналіз взаємодії Президента України з Верховною Радою України та Кабінетом Міністрів України; дослідження конституційних засад функціонування виконавчої влади; аналіз системи	8	10

	стримувань і противаг та особливостей здійснення владних повноважень в умовах воєнного стану. **Індивідуальне завдання:** здійснити порівняльний аналіз окремих конституційних повноважень Президента України та Кабінету Міністрів України..		
	Тема 6. Народовладдя та сучасна трансформація механізмів демократії в Україні **Зміст самостійної роботи:** дослідження конституційних форм безпосередньої та представницької демократії; опрацювання положень виборчого законодавства; аналіз сучасних тенденцій розвитку виборчих процедур; дослідження конституційно-правових засад всеукраїнського референдуму; опрацювання сучасних форм електронної демократії та громадянської участі; дослідження місцевого самоврядування як форми реалізації народовладдя. **Індивідуальне завдання:** підготувати аналітичну довідку щодо сучасної форми участі громадян у здійсненні народовладдя.	10	10
	Тема 7. Конституційний процес в Україні: сучасний стан та напрями розвитку **Зміст самостійної роботи:** опрацювання положень Конституції України щодо внесення змін до Основного Закону; дослідження суб'єктів конституційного процесу; аналіз процедур конституційної реформи та модернізації; дослідження конституційних обмежень внесення змін; аналіз проблем співвідношення стабільності Конституції та необхідності її оновлення; дослідження сучасних напрямів розвитку конституційного процесу України. **Індивідуальне завдання:** здійснити правовий аналіз одного з етапів конституційної реформи в Україні.	10	12
	Тема 8. Конституційний контроль і сучасні тенденції розвитку конституційного судочинства **Зміст самостійної роботи:** опрацювання законодавства про Конституційний Суд України; дослідження конституційно-правового статусу Конституційного Суду України; аналіз форм конституційного контролю; дослідження інституту конституційної скарги; опрацювання стадій конституційного провадження; аналіз правових позицій Конституційного Суду України та їх значення для розвитку конституційного права. **Індивідуальне завдання:** підготувати правовий аналіз рішення Конституційного Суду України з визначенням його значення для конституційного правопорядку.	8	12
	Тема 9. Європейські стандарти конституційного розвитку та напрями модернізації конституційно-правової системи України **Зміст самостійної роботи:** опрацювання європейських стандартів верховенства права, демократії, захисту прав людини та конституціоналізму; дослідження стандартів Ради Європи та підходів Венеціанської комісії; аналіз практики Європейського суду з прав людини у сфері конституційних прав і свобод; дослідження впливу європейських правових стандартів на конституційно-правову систему України; аналіз сучасних напрямів конституційної модернізації України. **Індивідуальне завдання:** підготувати аналітичний огляд європейського конституційного стандарту та практики його врахування в Україні.	10	12
	Разом	**80**	**96**

8. Контрольні заходи

Методами контролю результативності навчання здобувачів освіти є оцінювання їхньої активності та якості роботи на семінарських заняттях; оцінювання індивідуального навчально-дослідницького завдання, поточний контроль (тестування в системі Moodle), підсумковий контроль (екзамен).

Розподіл балів, які отримують здобувачі денної форма навчання

Вид навчальної роботи за модулями та темами	**Форма контролю**	**Максимальна кількість балів**
Семінарське заняття	Активність роботи на семінарському занятті	15
Самостійна робота здобувачів	Виконання індивідуального навчально-дослідницького завдання	10
Модульний контроль	Тестування в системі Moodle	25
Загальна кількість балів за всі теми з усіх видів робіт модулів є середнім арифметичним балів, які отримані здобувачем за кожну тему модулів		
Підсумковий рейтинг за всі модулі		**50**
Підсумковий контроль	**Екзамен**	**50**
РАЗОМ		**100**

Розподіл балів, які отримують здобувачі заочної форма навчання

Оцінювання семінарів	Контрольна робота	Іспит	Всього за курс
20	30	50	100

Критерії оцінювання.

1. Активність на семінарських заняттях:

- не відвідав семінарське заняття або відвідав, але не брав участь в обговоренні матеріалу – 0 балів
- відвідав, не виявив ініціативи щодо обговорення матеріалу та (або) презентації результатів виконання індивідуального навчально-дослідницького завдання, в інтерактивній взаємодії припустився суттєвих помилок, не виявив здатності до аналітичного мислення – від 1 до 5 балів
- відвідав, проявив ініціативу щодо обговоренні матеріалу та (або) презентації результатів виконання індивідуального навчально-дослідницького завдання, в інтерактивній взаємодії продемонстрував здатність до аргументації власної думки, але не до інноваційних рішень поставлених завдань – від 6 до 11 балів
- відвідав, проявив значну активність щодо обговоренні матеріалу та (або) презентації результатів виконання індивідуального навчально-дослідницького завдання, в інтерактивній взаємодії продемонстрував високий рівень здатності до аргументації власної думки та до інноваційних рішень поставлених завдань – від 12 до 15 балів

2. Виконання індивідуального навчально-дослідницького завдання:

- не підготував або в якості виконаного завдання подав текст, що містить 80 або більше відсотків плагіату – 0 балів
- підготував завдання, але виконав його формально, частка підготовленого тексту не є унікальною, здобувач погано орієнтується у власному тексті, не може узагальнити результатів роботи – від 1 до 5 балів
- роботу підготовлено вчасно, вона відповідає поставленим завданням, є самостійною – від 6 до 10 балів

3. Модульна контрольна робота: оцінюється від 0 до 25 балів, проводиться дистанційно в системі Moodle.

4. Іспит максимально оцінюється в 50 балів. Вимоги до оцінювання відповідей відповідають загально академічним.

9. Методи навчання та форми оцінювання

Під час викладання навчальної дисципліни «Сучасні тенденції розвитку конституційного права і процесу» застосовуються такі методи навчання:

1. Словесні методи: проблемні та інформаційні лекції, пояснення, навчальна дискусія, постановка проблемних питань, обговорення актуальних проблем адміністративного права і процесу.

2. Наочні методи: використання схем, таблиць, структурно-логічних моделей, презентацій, матеріалів нормативно-правових актів, судових рішень та інших інформаційних матеріалів.

3. Практичні методи: аналіз нормативно-правових актів, розв'язання правових ситуацій, аналіз адміністративних актів, підготовка правових висновків, моделювання адміністративних процедур, складання процесуальних документів, аналіз матеріалів судової практики.

4. Проблемно-пошукові методи: проблемний аналіз сучасних тенденцій розвитку адміністративного права і процесу, визначення нормативних колізій, пошук способів правового розв'язання складних адміністративно-правових ситуацій, формулювання та обґрунтування альтернативних правових позицій.

5. Інтерактивні методи: дискусії, мозковий штурм, робота в малих групах, аналіз правових кейсів, ділові та рольові моделі адміністративних процедур і судового розгляду публічно-правових спорів.

6. Дослідницькі методи: самостійне опрацювання наукової літератури, нормативних джерел та судової практики; підготовка аналітичних матеріалів; виконання індивідуальних дослідницьких завдань; критичне оцінювання наукових підходів і правових позицій.

7. Методи самостійної роботи: опрацювання навчальної та наукової літератури, нормативно-правових актів, електронних правових ресурсів, матеріалів Верховного Суду та Європейського суду з прав людини; підготовка до семінарських занять; виконання індивідуальних завдань.

Форми оцінювання

Оцінювання результатів навчання здійснюється за такими формами:

ФО1 — усне опитування;

ФО2 — письмове опитування;

ФО3 — тестування;

ФО6 — контрольні роботи;

ФО7 — виконання практичних завдань;

ФО8 — виконання індивідуальних дослідницьких завдань;
ФО9 — презентація результатів самостійної роботи;
ФО10 — оцінювання роботи на семінарських заняттях;
ФО12 — модульний контроль;
ФО13 — підсумковий контроль у формі іспиту.

10. Методичне забезпечення

1. Методичні розробки, розміщені в ресурсі Moodle
2. Навчально-методичний комплекс для здобувачів освіти спеціальності D8 Право з навчальної дисципліни « Сучасні тенденції розвитку конституційного права і процесу»

11. Навчальні ресурси

11.1. Основна література

1. Городовенко В. В. Становлення концепції законодавчого упущення (legislative omission) у практиці Конституційного Суду України в контексті порівняльного правознавства. Вісник Національної академії правових наук України. 2024. Т. 31, № 1. С. 78–102. URL: https://ccu.gov.ua/node/27006
2. Куньовський О. В. Суб'єкти права на конституційну скаргу в Україні, Чехії та Польщі: компаративний аналіз. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2024. Т. 1, вип. 82. С. 191–197. URL: https://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/303655
3. Балацька О. Р. Право на звернення з конституційною скаргою як елемент доступу до конституційного правосуддя. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2024. Т. 4, вип. 84. С. 151–157. URL: https://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/312265
4. Савинський С. М. Генеза принципу правової визначеності: від світових стандартів до доктрини Конституційного Суду України. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2025. Т. 1, вип. 92. С. 128–132. URL: https://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/350063
5. Бадида А. Ю. «Пріоритетне питання конституційності» vs «конституційна скарга»: у пошуку ефективності інститутів. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2025. Т. 1, вип. 90. С. 213–218. URL: https://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/340280
6. Середа І. Л. Персональні дані в умовах воєнного стану: конституційно-правові обмеження та гарантії. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2025. Т. 1, вип. 90. С. 327–335. URL: https://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/340509
7. Бойко С. Ю. Місцеве самоврядування як об'єкт конституційної реформи в Україні. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2025. Т. 1, вип. 91. С. 158–163. URL: https://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/343275
8. Марцеляк О. В., Скрипнюк О. В. Міжнародні стандарти виборчого права у воєнний та повоєнний час: безпековий аспект й особливості забезпечення виборчих прав. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2025. Т. 1, вип. 89. С. 253–259. URL: https://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/335627

9. Івасюк О. І. Конституційно-правова природа та поняття парламентських виборів: порівняльний аналіз підходів України, Литви та Естонії. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2025. Т. 1, вип. 89. URL: https://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/335546

10. Бакун В. І. Питання легітимності реалізації та здійснення народовладдя в Україні та Франції. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2025. Т. 1, вип. 92. С. 175–180. URL: https://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/350070

11. Нестерович В. Ф. Особливості здійснення децентралізації влади в умовах збройного конфлікту в Україні. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. № 1. С. 105–111. URL: https://www.lsej.org.ua/1_2025/22.pdf

12. Максіменцева Н. О. Інститут президентства в Україні в умовах воєнного стану та особливості повноважень Президента у сфері безпеки. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. № 1. С. 99–104. URL: https://www.lsej.org.ua/1_2025/21.pdf

11.2. Додаткова література

13. Крусян А. Р. Науково-практична парадигма сучасного українського конституціоналізму: вплив реалій правового режиму воєнного стану та викликів повоєнного розвитку України. Вісник Національної академії наук України. 2024. № 4. С. 25–31. URL: https://nasu-periodicals.org.ua/index.php/visnyk/article/view/12686

14. Український конституціоналізм в умовах війни: основні науково-практичні проблеми та організаційно-правові засоби їх розв'язання : наукова записка / О. В. Скрипнюк, А. Р. Крусян, О. В. Марцеляк [та ін.] ; Інститут держави і права імені В. М. Корецького НАН України. Київ : Видавництво Людмила, 2025. 112 с. URL: https://idpnan.org/publications-1261

15. Конституція в умовах війни та повоєнного відновлення: сучасні виклики і правові рішення : збірник матеріалів міжнародної конференції з нагоди відзначення 29-ї річниці ухвалення Конституції України (м. Київ, 27 червня 2025 р.). Київ : BAITE, 2025. 146 с. URL: https://ccu.gov.ua/library

16. Українська конституційна ідентичність в контексті європейської інтеграції : збірник матеріалів III Маріупольського конституційного форуму (м. Київ, 4 жовтня 2024 р.). Київ : BAITE, 2024. 238 с. URL: https://ccu.gov.ua/library/ukrayinska-konstytuciyna-identychnist-v-konteksti-yevropeyskoyi-integraciyi-zbirnyk

17. Конституція України та європейські цінності: виклики інтеграційного процесу : збірник матеріалів і тез міжнародної конференції (Київ, 28 червня 2024 р.). Київ : BAITE, 2024. 402 с. URL: https://ccu.gov.ua/library/konstytuciya-ukrayiny-ta-yevropeyski-cinnosti-vyklyky-integraciynogo-procesu-zbirnyk

18. Конституція України : науково-практичний коментар / редкол. : Р. О. Стефанчук, О. В. Петришин, Ю. Г. Барабаш [та ін.] ; за заг. ред. Р. О. Стефанчука, О. В. Петришина ; Національна академія правових наук України ; Конституційний Суд України. Харків : Право, 2024. 1176 с. URL: https://jurkniga.ua/contents/konstitutsiya-ukraini-naukovo-praktichniy-komentar-pravo.pdf

11.3. Нормативно-правові акти

19. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/254к/96-вр

20. Про Конституційний Суд України : Закон України від 13.07.2017 № 2136-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/2136-19
21. Про вибори народних депутатів України : Закон України від 17.11.2011 № 4061-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/4061-17
22. Виборчий кодекс України : Кодекс України; Закон України від 19.12.2019 № 396-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/396-20
23. Про всеукраїнський референдум : Закон України від 26.01.2021 № 1135-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/1135-20
24. Про Регламент Верховної Ради України : Закон України від 10.02.2010 № 1861-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/1861-17
25. Про статус народного депутата України : Закон України від 17.11.1992 № 2790-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/2790-12
26. Про Кабінет Міністрів України : Закон України від 27.02.2014 № 794-VII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/794-18
27. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/280/97-вр
28. Про правовий режим воєнного стану : Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/389-19
29. Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини : Закон України від 23.12.1997 № 776/97-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/776/97-вр
30. Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя) : Закон України від 02.06.2016 № 1401-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/1401-19

11.4. Європейські та міжнародні правові ресурси

31. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод : міжнародний документ від 04.11.1950. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/995_004
32. Європейський суд з прав людини. HUDOC. База даних рішень та документів Європейського суду з прав людини. URL: https://hudoc.echr.coe.int/
33. Європейська комісія за демократію через право (Венеціанська комісія). Rule of Law Checklist. URL: https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD(2016)007-e
34. Європейська комісія за демократію через право (Венеціанська комісія). European standards of electoral law. URL: https://www.venice.coe.int/webforms/documents/?pdf=CDL-AD(2002)023rev2-cor-e

11.5. Інформаційні ресурси

35. Конституційний Суд України. Офіційний вебсайт. URL: https://ccu.gov.ua/
36. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/
37. Верховна Рада України. Офіційний вебпортал. URL: https://www.rada.gov.ua/
38. Центральна виборча комісія України. Офіційний вебсайт. URL: https://www.cvk.gov.ua/
39. Національна академія правових наук України. Офіційний вебсайт. URL: https://nals.com.ua/
40. Інститут держави і права імені В. М. Корецького НАН України. Офіційний вебсайт. URL: https://idpnan.org/

41. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Наукова періодика України. URL: https://www.nbuv.gov.ua/